

Ékev – Mózes összefoglalója

Ékev hetiszakasz tartalma עקב

Hetiszakaszunkban – Ékev (5Mózes 7:12–11:25.) – Mózes folytatja összefoglaló elbeszélését. Elmondja, hogyan történt az aranyborjú imádásának vétke és a elbeszéli többi sivatagi zavarás történetét, a Korách lázadás következményeit, majd Isten szeretetére és a parancsolatok betartására szólítja fel a népet, amely rövidesen elfoglalja – nélküle – az Ígéret Földjét.

Mózes folytatja Izrael gyermekeihez intézett búcsúbeszédét, ígéretet téve, hogy amennyiben hajlandók teljesíteni a **Tóra** parancsolatait (**micváit**), jólétben élhetnek majd a földön, amelyet meghódítani és belakni készülnek, összhangban az Örökkévaló őseiknek tett ígéretével. – **5Mózes 7:12–24., 8:1., 8:19–9:6.**

Mózes elmondja a népnek, hogy az a 40 év a sivatagban, mely idő alatt az Örökkévaló égből hullajtott mannával táplálta őket, arra volt jó, hogy megtanulják, „**hogyan nem csak kenyéren él az ember, hanem az Örökkévaló ajkának minden nyilatkozásán él az ember.**” – **5Mózes 8:2–6.**

Mózes „tejjel-mézzel folyó” országgént írja le a meghódítandó földterületet, olyan helynek, amely meg van áldva a „**hét fajtával**” (**búza, árpa, szőlő, füge, gránátalma, olajbogyó és datolya**), és amely az isteni gondviselés központja ezen a világon. Mózes utasítja a népet, hogy pusztítsák el az ország korábbi urainak bálványait, és óva inti őket, nehogy fennhéjázóvá váljanak, és azt gondolják: „**az én erőm és kezem hatalma szerezte nekem ezt a dús eredményt.**” – **5Mózes 7:25–26., 8:7–18., 11:8–12.**

Mózes megfeddi őket első nemzedékük gyarlóságaiért, emlékezetükbe idézve az aranyborjú imádását, és az amiatt összetört első pár kőtáblát, **Korách** lázadását, a kémek bűnét; azt, hogy **Táveérában, Mászában és Kivrót-Hátáávéában** („**A Bujaság Sírjai**”) is felgerjesztették az Örökkévaló haragját; „**Engedetlencdők voltatok az Örökkévaló iránt,**” mondja nekik Mózes, „**amióta csak ismerlek benneteket.**” Ugyanakkor az **Örökkévaló** bűneik iránti elnéző jóindulatáról is beszél Mózes, és a második pár kőtábláról, amelyet Isten a bűnbánatukat követően adott nekik. – **5Mózes 9:7–10:11.**

A hetiszakasz egyik kulcsfontosságú passzusa a **Smá** második szakasza, amely megismétli a **Smá** első szakaszában felsorolt alapvető **micvákat**, leírja, milyen jutalom jár Isten parancsolatainak teljesítéséért, illetve milyen büntetés (**éhínség és számkivetés**) elhanyagolásuk miatt. Ez a hetiszakasz a forrása az imádkozásra, illetve az étkezést követő asztali áldásra vonatkozó kötelességnek, valamint utalás történik benne a halottaknak a messiási korszakban bekövetkező feltámadására is. – **5Mózes 8:10., 11:13–25.**

שבת שלום

Hetiszakasz: Ékev (עקב)

A polgármester új utat akart építeni. Pályázatot írt ki, és felkért vállalkozókat, hogy adjanak árajánlatot. A kínai egymillió dolláros ajánlatot tett, melynek egyharmada a munkásokra egyharmada az anyagköltségre megy el, egyharmad pedig az ő haszna. Az orosz másfélmillió dolláros ajánlatot tett, melynek egyharmada a munkásokra egyharmada az anyagköltségre megy el, egyharmad pedig az ő haszna. Végül jött egy harmadik is, aki hárommillió dolláros ajánlatot tett. Hogy jutottál erre az összegre? Te vagy mind közül a legdrágább, miért? - kérdezte a polgármester. Egyszerű, felelte a vállalkozó és kacintott. Egymillió a te zsebedbe, egymillió az enyémbe, egy pedig a kínainak, hogy elvégezze a munkát. Ez az ember nyerte a pályázatot.

E heti szakaszunkban Mózes emlékezteti a népet arra, hogy „**az Örökkévaló, a ti Istenetek, ő az istenek Istene és az urak Ura, a nagy, hatalmas és félelmetes Isten, aki nem ismer tekintélyt és nem fogad el megvesztegetést**” Isten nem hús-vér bíró, akit meg lehetne vesztegetni. Nem lehet megvásárolni őt pénzes borítékkal, és közben bűnösnek maradni. Nem lehet kipát viselni a tárgyaláson, és azt gondolni, hogy ez elég ahhoz, hogy jó benyomást keltsünk, és befolyásoljuk a bírót, nem! Az Isten a gonoszt a gonoszsága alapján ítéli meg.

Salamon király a példabeszédekben azonban ennek ellenkezőjét állítja: „**A kenőpénzt a gonosz kezéből elfogadják**”.

Isten a megtérést megvesztegetésnek veszi, és a kenőpénzt elfogadja. Ez természetesen kérdéseket vet fel. Vajon, ha a megtérés megvesztegetés, akkor a szabályok is el vannak torzítva, és felmentik a rosszakat bűneik alól? Ám ha valódi, őszinte és felemelő megtérésről beszélünk, akkor az nem megvesztegetés, hanem bűnbánat. A megbocsátás elnyerése engesztelés és kegyelem útján, az ígéret szerint, nem?

Salamon király hangosan hirdeti a változást. Azt mondja: Ne féljünk úgy dönteni, hogy a holnap más lehet, ne féljünk kijelenteni, hogy a gonoszságot hátrahagytuk, mert az örökkévaló igenis hisz bennünk. Ő hisz az ígéretünkben, sőt egyenesen kenőpénznek veszi, és megváltoztatja a státuszunkat gonoszról igazra.

Amikor egy zsidó bűnös lesz isten előtt, de fájlalja a tettét, és megbánja, ösztönösen képes felkelni és azt mondani: Elég! Ami volt, elmúlt, ki kell jönni belőle. A holnap teljesen más lesz! De egy másik gondolat megakadályozhatja őt, hogy valóra váltsa elhatározását. Ha például azt gondolja, hogy Isten nem fog hinni neki, mert egyetlen földi bíró sem hinne, amikor azt mondja: úgy döntöttem, megváltozom. Vagy ami még rosszabb: magában nem hisz. Nem hiszi, hogy a döntése elég ahhoz, hogy tiszta lappal induljon.

És ez **Salamon** király üzenete: Isten azt mondja, ne maradjunk egyhelyben, ne maradjunk a bűnben, hanem fogjuk magunkat, döntsünk a változás mellett, és akkor ő hisz az ígéretünkben, és megtérésnek fogadja el. A Tóra megtérésnek persze sok szintje van, de az alapja az a döntés, hogy a holnap más lesz, és uralkodom magamon.

Miért hiszi Isten, hogy megváltoztatjuk a szokásainkat? Csupán egy kis elhatározás miatt? Pedig bármilyen naivnak és ártatlannak tűnhet egy döntés, az igazság az, hogy egy jó döntés olyan, mint a megtermékenyítés, vagy mint egy mag, melyet elvetünk. Egyszer, mint a termény, kihajt. A lélekben hajt ki a döntésünk termése, lassan, de biztosan. Minden megtérő meg tudja mondani, mikor volt az a pont, amikor elindult a megtérés útján. Hogy mikor értette meg, hogy az élete már nem mehet tovább, úgy, ahogy azelőtt. Igaz, hogy sok ideig tart, mire az elhatározásai megvalósulnak, sokkal tovább, mint egy gyermeket kihordani a terhesség hónapjai alatt, de minden változás egy adott pillanatban kezdődik. Abban a pillanatban, amikor az ember kimondja: Elég volt.

Chaim Shaul Glitzenstein Rabbi

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

Naftali Krausz: Ékevi heti szidra magyarázata

M Ó Z E S - A Z Ö N K É N T E S T Ű Z O L T Ó - I M Á I

„(Akkor) fohászkoztam az Örökkévalóhoz és ezt mondtam: „Uram, Istenem, ne irtsd ki népedet, örökségedet, amelyet hatalmas nagyságoddal kiváltottál és erős kézzel kihoztál Egyiptomból. Emlékezz szolgálódra, Ábrahámra, Izsákra és Jákobra; ne fordulj e nép makacssága, rosszasa és vétke felé! Ne mondassák abban az országban, ahonnan kihoztál bennünket: „Nem volt képes az Örökkévaló bevinni őket arra a földre amit ígért és mert meggyűlölte őket, kihozta hogy megölje őket a pusztában. Pedig ők mégis a néped és örökséged . . .” (5. Mózes, 9, 26-29).

Mi volt **Mózes** napirendje a pusztaságban az egyiptomi kiszabadulás után? Miután **Jitró** tanácsát magáévá tette és kinevezett bírakat és rendőröket, akik a közigazgatás ügyes-bajos dolgait intézték - mivel foglalkozott a vezér, aki a **Tórát** lehozta a **Szináj** hegyről a zsidó népnek.

Úgy tűnik, hogy mind a kérdést, mind a rá adandó választ, két részre kell osztani: Az első kb. másfél évre és ezzel szemben a további 38 évre. Az első rész lázas előkészületekkel telt el az Ország meghódítására. Erre volt a **Tóra-adás** felemelő aktsusa és az azt megelőző, **Márában** kapott egyes micvák (**mint a szombattartás törvénye**) begyökerezése és a **Hajlék (Miskán)** felállítása. Később, amikor a defetista kémjelentés és nyomában a kishitűek lázadása, megváltoztatta az isteni terveket és elhangzott a nép (a felnőtt férfiak) halálos ítélete, amely 40 év alatt kerül kivitelezésre – **Mózes** a **szóbeli Tórára** oktatta a véneket, a vezetőket, a levitákat, majd az egész népet.

Ez a kép az, ami a **Midrások** nyomán alakul ki. A **Szóbeli Tan** nélkül az írottat nehéz volt megérteni, majdnem lehetetlen és az úrt Mózes volt hivatva betölteni. A **Midrások** leírják, hogyan ültek a vének és a leviták a pusztai Tanházban és Mózes előadásában hallották azokat a kódokat, amelyek alapján a **Tóra** magyarázható és érthető. Ott hallották először, hogy a „**Totafot**” az a **Töfillin**; a szemlélőszálak az a cicit és amit az ajtófélfára kell felírni – az a **mezua**.

Sok volt a tanulnivaló: a **Hajlék** felállításának utasításaiból fejtették ki azon munkálatokat, amelyeket szombaton tilos végezni. A tisztaság törvényeinek beiktatása és elsajátítása, a kóser étrend, a zsidó morál törvényei, valamint nem utolsó sorban az egyistenhit – szembe állítva az egyiptomi pogányság bikáival és buja istennővel - nem volt könnyű stúdium a tegnapi, félig-meddig asszimilált, rabszolgáknak. Itt-ott el is buktak látványosan és ilyenkor **Mózesnek**, a „**dajkának**”, külön munkája volt. Ő volt az önkéntes „**tűzoltó**”, aki ilyenkor megpróbálta a népet, ezt a gyülevezés népséget, „**tisztába tenni**”.

Mózes eszköze az ima volt. Amikor valami rendellenes történt... amikor a hálátlan nép zúgolódott, pörlekedett és követelőzött – **Mózes** imádkozott és ezzel legtöbbször kivédte a kapitális büntetést, enyhítette az isteni haragot és elhárította annak következményeit. Fohása gyakran az emberi logikára épül, ami – úgy látszik – az isteni szférákban is érvényes. Két ízben is arra építi védőbeszédét, vagyis imáját, hogy „**mit mondanak majd az egyiptomiak, ha látják, hogy Isten leszámol a vétkes zsidókkal és ahelyett, hogy bevinné őket az Ígéret Földjére – megsemmisíti őket a pusztában?**” Kétségtelen, hogy ezt azzal fogják magyarázni, hogy az **Örökkévaló** nem képes ígéretét betartani! Ez pedig nagy **chilul Hásém** lenne, vagyis **Isten** nevének megszenteltségétlenítése a gojok szemében. Ezt az **Örökkévaló** nem engedheti meg magának!

Van, hogy **Mózes**, imájában, az Örökkévalót dicsőíti...; 13 jellemzőjét, Tulajdonságait (**Midot**) sorolja, hogy Ő „**irgalmas, kegyelmes ...hosszantűró, nagy a szeretete és igazsága, ezerízígen megőrzi (fenntartja) a szeretetet, megbocsátja a bűnt...**” stb... (2. Mózes, 34, 6-7). Ez az imarészlet, amely ünnepi imarendünkben is jelen van, kétszer szerepel a **Tórában**, (**egyszer az aranyborjú és másodszer**

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

Naftali Krausz: Ékevi heti szidra magyarázata

a kémbotrány után), bizonyos változásokkal, amelyeket **Nachmanidés** magyaráz a kiváltó események különbözőségével.

Mózes csak egyszer imádkozott saját magáért, a múlt heti **szidrán**, amikor azért könyörög, hogy megváltoztassa a reá rótt büntetést, hogy bemehessen az **Ígéret Földjére**. Az eredmény negatív. A hú pásztor és jó ügyvéd, a saját perét elveszti. Mivel itt magán ügyéről van szó – érvei sokkal kevésbé meggyőzőek.

Szakaszunkban elmondja, hogy **Áronra** is megharagudott az **Örökkévaló** – az aranyborjú készítésében találtatott bűnrészesnek – és „**imádkoztam Áronért is**” (**5. Mózes, 9.20**). Ez az ima – mondja a **Midrás** – csak részben talált meghallgatásra: **Áron** négy fia közül kettő meghalt és a másik kettő életben maradt (**Rási, Midrás Ágádá nevében**).

A hagyomány szerint **Mózes** összesen 3x40 napig volt a **Szináj** hegyen, étlen szomjan. Az első 40 nap alatt átvette a **Tórát**, majd lement, mert értesült arról, hogy közben a nép aranyborjút készített, testvére, **Áron**, segítségével. Utána visszament, könyörgött további 40 napig, majd átvette az összetört kőtáblák helyett az újakat. A **Midrás** szerint **Isten** maga tanította meg **Mózes**et, hogy kell eredményesen imádkozni (**Ros Hásáná, 17b**).

Nővéréért, **Mirjámért**, is imádkozott **Mózes**, amikor az – büntetésből, mert kibeszélte öccsét – poklos lett. Ez egy nevezetesen rövid ima volt – „**Istenem, kérlek, gyógyítsd meg őt!**” (**4. Mózes, 12, 13**) mert **Mózes** nem akart tápot adni, hogy a háta mögött kibeszéljék, mivel hosszasan fohászkodik **Mirjámért**.

A **Talmudban** osztályozzák és minősítik **Mózes** imáit. Van, aki észrevette, hogy **Mózes** hosszas imái nem használtak, míg csak megemlítette a három ősapát. Abban a pillanatban, hogy megemlítette őket – imája meghallgatásra talált (**Sábbát, 30, a**). Volt, amikor **Mózes** nem átallotta „**megfenyegetni**” az **Örökkévalót**. Ma azt mondanánk, hogy „**lemondással fenyegetett**”: „**Ha nem bocsátasz meg nekik – törölj ki engem könyvedből (a Tórából) amit írtál**” (**2. Mózes, 32, 32**) – vágta oda **Mózes** az, aranyborjú botrány kapcsán, miután beismerte, hogy „**a nép nagyot vétkezett**”. Azonban az **Örökkévaló** nem „**ijedt meg**”, hanem azt mondta, hogy „**aki vétkezett, azt törölöm ki a könyvemből**”.

Ebben az esetben **Mózes** nem elégedett meg az imával, hanem azt gyakorlati intenzív intézkedéssel kombinálta: Egy levitákból összeállított ad-hoc kommandó bejárta a népet és összeszedte a főkolompókat, „**és aznap 3000 ember esett el a nép közül**” (**uo.28**). Csak ezek után érezte **Mózes** magát elég erősnek, hogy felmenjen a hegyre és egy második, negyven napos, turnusban, a teljes megbocsátásért esedezzen.

Mózes imáinak szövege nagyrészt a **Tórán** és kisebbik részt a **Midrásokban** elszórva található. A hagyomány szerint a zsolttárok könyvének 11 fejezetét szintén **Mózes** szerezte és ennél fogva a **Talmud** őt, mint a **Zsolttárok** társszerzőjét említi, **Dáviddal** és másokkal együtt (**Bava Batra 14b**). Egyik legismertebb **Mózes** zsolttár, amit a szombati és ünnepi imarendben is megtalálunk, „**Mózes, Isten emberének imája**” név alatt található a **Zsolttárok** könyvében (**90. zsolttár**).

Honnan került ez a mózesi zsolttár **Dávid** kezébe, aki azt csatolta az általa szerzett zsolttárokhoz? **Kimchi** szerint **Dávid** talált egy ősrégi tekercset, amelyen 11 régi zsolttár volt (**90 – 100**). Erről úgy tudta, hogy ezeket **Mózes** írta és beillesztette Zsolttáros könyvébe. Ez egy nagyon szép, szívhez szóló zsolttár, melynek taglalása túlfeszítené itteni kereteinket.

Raj Tamás:

Bibliaiskola

Az idő a Bibliában

A bibliai héber két szót használ a világra:

1. tévéi — a világegyetemet jelenti, amelynek része a **Föld** és részesei, bibliai szóval „lakói” vagyunk mi magunk is. A próféta például így szól Istenről: ő az, aki „**megtervezi a világegyetemet bölcsességével**” (Jeremiás könyve, 10. fejezet 12. vers és 51. fejezet 15. vers). Míg ez a szó többnyire a számunkra végtelen teret jelenti, addig az.

2. olám — inkább az időhöz kötött fogalom. Így az **olám** — fenti jelentése mellett - (jelzőként, főnévként, egyes és többes számban egyaránt) főként a végtelen időt, az örökkévalóságot fejezi ki. Például: „**Izraelt megsegíti az Örökkévaló, örök segítséggel**” (Jesája könyve, 45. fejezet 17- vers).

A **kabbala** szerint jóságában Isten (**térben és időben egyaránt**) visszahúzódik (**cimcumot gyakorol**), hogy teret és időt adjon az embernek és a mi világunknak. Maga **Isten (az Örökkévaló)** a tér és az idő felett áll, s noha egyedül ő uralkodik az egész világ és a végtelen idő felett, ezekkel a fogalmakkal nem lehet őt meghatározni. Az ember szívébe rejtheti, megfogalmazhatja az örökkévalóságot, noha magáévá tenni, felfogni valójában képtelen azt.

A **Szentírás** szavaival Isten „**mindent a maga idejében szépen megvalósított, a világot, az örökkévalóságot is szívükbe helyezte, anélkül, hogy az ember felfogná azt a művet, amelyet Isten alkotott, kezdettől végig**” (Prédikátor könyve, 3. fejezet 11. vers).

A fenti idézetben egyetlen héber szó (**az olám**) jelenti a világot és az örökkévalóságot. Említettük már, hogy a bibliai héberben ezen kívül nincs is „**örök**” értelmű kifejezés, ezért kellett mesterséges-szimbolikus szót találni (**JHVH**) az Örökkévalóra. Néhány közkeletű szóösszetételben az **olám** egyértelműen az örök időt, jelenti. Az „**örökkévalóság háza**” (héberül **bét-olám**) például a temető egyik hagyományos elnevezése: „**Mert elmegy az ember a temetőbe**” (Prédikátor könyve, 12. fejezet 5- vers). A **méolám vead olám** (= öröktől örökké) voltaképpen „**világtól világig**” jelentéssel bír. A **Szentírásban** gyakorta használt **leolám vagy leolám vead** (szó szerint: **amíg a világ**) kifejezést általában így ültetik át magyarra: „**mindörökké**”.

A héber fordulatnak köszönhetően született meg a régi magyar nyelvben, a bibliafordítók jóvoltából, az „**amíg a világ világ**” érdekes szóösszetétel.

Raj Tamás:

Bibliaiskola

Az ókori keleti ember is három dimenzióban látta maga körül a világot, csak éppen másképp- fejezte ki magát. A világ hat irányáról beszélt, arról, ami „előtte”, „mögötte”, jobbra”, „balra”, „fent” és „lent” van. Amikor hajdan a sátrak ünnepén, ősi dallam kíséretében, meglengették az ünnepi csokrot (**mellesleg ma is így tesznek**), ezekbe az irányokba fordultak vele, hogy minden irányban háromszor meglengetve hálát adjanak Istennek a körülöttük levő világ terméséért, s hogy áldást kérjenek környezetükre a következő esztendőben. Lengetés közben a **118. zsoltár 25. versét** éneklük: **áná Adonáj, hosjá-ná,** (= **Kérlek Örökkévaló, segíts meg, kérlek!**).

Ez a zsoltárvers hat szótagból áll, minden szótagonál más irányba fordulnak, de az **Örökkévaló** nevének éneklésekor nem lengetnek, csupán kezükben tartják a csokrot, hiszen ő mindenütt ott van, s ő minden dolog középpontja, ő a végtelen idő, a mondhatni negyedik dimenzió. Hasonlóképpen tesznek a **118. zsoltár 1. versének** éneklése közben: **Hódú lá-Adonáj, ki tov, ki leolám haszdó** (= **Adjatok hálát az Örökkévalónak, aki jó, akinek örökké tart a szeretete**). Ez a zsoltárvers ugyanis (**az Örökkévaló szavát leszámítva, amikor nincs lengetés**) épp hat szótagból áll.

A hat irány miatt a hatos szám, és így a hatos számértékű **váv** betű az ókori és a középkori zsidó misztikában, a kabbalában mindig a világot jelképezi. A hetedik az Örökkévaló Istent jelenti, aki mindennek középpontja. A teremtés hat napja ezért a teremtett világ szimbóluma, s az egész teremtés végkifejlete és célja (akárcsak az emberi munka hat napjának) a szombat.

A hatnapos munkahét az ókori **Izraelben** (a **korabeli szokással ellentétben**) a rab-szolgákra is vonatkozott, sőt, hatévi szolgálat után az adórszolgákat szabadon kellett bocsátani. A hetedik esztendőben a földnek is pihennie kellett, ez volt a **szombat-év**. (**Héberül mát sabaton vagy smitá.**)

A **menóra** hat ága is minden bizonnyal a világ hat irányát mutatja, a középső ág pedig Istent, aki felé kell irányulnia valamennyi fénynek. Ezért az oldalsó ágakat úgy kellett a művészeknek (**Becalélnék**) kialakítania, hogy azok kelyhei visszatükrözzék a fényt a középső ág irányába.

„**Ha meggyújtod a lángokat, a menóra középső része felé világítson mind a hét láng**” — hangsúlyozza a **Szentírás (Mózes IV könyve, 8. fejezet 2. vers)**. Egyesek szerint a **Dávid-csillag** (héberül magén Dávid) hat szára (**vagy az általuk közre zárt hat kis háromszög**) szintén a világot, a mi világunkat jelképezi, amelynek középpontjában (**a középütt keletkező hatszögben**) Isten szimbólumát találjuk.

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

A SZOMBAT SZENTSÉGE

A csúfos vereség után egy darabig vándoroltak, majd az Örökkévaló kijelölt egy helyet, ahol letáborozhattak. Közben történt egy különös esemény:

„És midőn Izrael fiai a sivatagban voltak, találtak egy férfiút, amint fát szedegetett szombat napján. És odavitték Mózeshez és Áronhoz és az egész közösséghez.”

Mózes nem tudta, hogy mitévő legyen ezért az Örökkévalóhoz fordult az ítélethozatalért. Az Örökkévaló példát statuált, kimondta a bűnösre a halálos ítéletet. Kivitték a szombatszegőt a táboron kívülre, és ott kövekkel halálra dobálták. Szüksége volt a népnek egy elrettentő példára azért, hogy végre komolyan vegyék az szombat szentségét. A mai generációnak is intő példa ez! Képzeljük csak el, hogy hány zsidót kéne ma halálra kövezni a szombat megszegéséért! Természetesen a mai városi életben nagyon nehéz úgy megtartani a szombat minden parancsolatát, mint a sivatagban, de már az is nagy eredmény, ha valamit megtartunk belőle, és nem feledkezünk meg arról, hogy zsidók vagyunk. Lelkünkben kell gondolnunk a szombat ünnepnapjára. Az Örökkévaló számára mindig él annyi zsidó a földön, akik tökéletesen betartják a szombat pihenőnap funkcióját.

Eszembe jut saját gyermekkorom. Péntek délután átvittük a sóletes fazekat a Nagyfuvaros utcai pékségbe, egy kis cédulával az edény füléhez kötve, amire rá volt írva a nevünk. Amikor este véget ért a pékségben a sütés, kikapcsolták a kemencét és bepakolták a sóletes fazekakat. A kemence belseje kikapcsolt állapotban is elég meleg volt ahhoz, hogy szép lassan reggelig megsüsse a sóletot. Reggel kivették a fazekakat és megkezdődött a kenyerek sütése. Szombat délben bementünk a pékségbe, ahol nagy számban sorakoztak a fazekak. Ez is egy bizonyíték arra, hogy milyen sok zsidó család élt akkor a Nagyfuvaros utca környékén. Kiválasztottuk a saját megsült sóletunkat, ami még mindig forró volt. Nem is gondoltunk arra, hogy munkát végzünk azzal, amikor hazacipeljük a sóletot, ez egy hagyomány volt akkoriban.

Amikor éppen nem sólet volt szombaton az ebéd, akkor átjött a keresztény szomszéd és bekapcsolta a tűzhelyünket, ahol megmelegítettük a pénteken megfőzött ételt. Ezt a szomszédot neveztük „**sábesz gojnak**.”

Nekem a kedvenc időtöltésem az írás és a rejtvényfejtés. Szombaton, amikor kedvem lenne rejtvényt fejteni, nem veszem a kezembe a tollat, nem írok, mert arra gondolok, hogy sábesz van.

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

Hasonló a helyzet a számítógéppel is, azt sem kapcsolom be. Előveszem az ötkötetes Hertz féle Bibliát, elolvasom az aktuális heti szakaszt, utána tanulom a Tórából azt a részt, amivel a héten foglalkozom. Nagyszerűen helyettesíti a rejtvényt és a számítógépet. Ilyen apró dolgok is számítanak a szombat szentségének a betartására. Egy dohányos ember, ha szombaton, amikor rátör a nikotin éhség és nem gyújt rá, már tett valamit a szombat megőrzéséért. Mindenki kialakít egy saját igényének megfelelő zsidó vallást, amiben él, de fontos, hogy ne feledkezzen meg a szombatról!

Összefoglalva: a szombat szentsége a lélekben dől el! Az Örökkévaló megadta az embernek a választás szabadságát. Mindenki eldöntheti, hogy mennyit tart be a szombati pihenőnap törvényeiből. A fontos, hogy gondoljunk a szombatra, tanuljuk egy kicsit a Tórárt, és igyekezzünk betartani minél több szombatra vonatkozó előírást.

A kis közbjáték után folytatódik a történet. Az Örökkévaló most a jövőről beszélt, tanította Mózeset az új országra vonatkozó törvényekről:

„És szólt az Örökkévaló Mózeshez, mondván: Szólj Izrael fiaihoz és mondd nekik: Midőn bementek az országba, melyet adok nektek, és tűzáldozatot akartok készíteni...”

Itt részletesen felsorolja az jövődöbeli áldozás szabályait, majd rátér az idegenekhez való viszonyra:

„A gyülekezetre nézve egy törvény legyen nektek és a köztetek tartózkodó jövevénynek; örök törvény nemzedékeiteken át; amilyenek ti vagytok, olyan legyen a jövevény az Örökkévaló előtt. Egy törvény és egy megítélés legyen számotokra és a jövevény számára, aki nálatok tartózkodik.”

Amikor az asszonyok kenyeret készítenek, a tészta elejéből adjanak adományt az Örökkévalónak. Ezt a mai napig betartják az asszonyok, amikor a barcheszt készítik. Ezt nevezik „challának”. A férfiak készítsenek rojtot ruhájuk szegélyére, és tegyenek a szögleteire kék – bíbor zsinórt. Ebből alakult ki a „cicisz”.

„És legyen számotokra néző rojt, hogy megnézzétek és emlékezzetek az Örökkévaló minden parancsolatára és tegyétek meg azokat és szentek legyetek Isteneteknek. Én vagyok az Örökkévaló a ti Istenetek.”

A következő számban folytatjuk a kalandot...

Daniel Tarr:

A kabbala története

III. rész

Az „Életfa”

„Ő szolgáló lényeket teremtett azokhoz az edényekhez: négy oszlopon nyugvó Trónust és hat lépcsőfokot hozzá: ez együtt tíz.”

Zohár

Az Élet Fája, héberül **Otz Chiim** képezi a modern kabbalista mágia alapját. A fán tíz szefira található, melyeken keresztül a Halhatatlan Fény, az **Ain Soph Aur** manifesztálódik. (A héber szefirót szó jelentése szám, a szefira ennek többszáma.) A fa **Adam Kadmon**, az archetipikus ember szimbóluma, azaz Isten teste, a Teremtés "tervrajza".

Az egyes szférák vagy emanációk Istentől az anyagi világ felé a következők: **Keter** (Korona), **Chokmah** (Bölcsesség), **Binah** (Megértés), **Chesed** (Kegyelem, Szeretet), **Gevura** vagy **Din** (Hatalom, Szigorúság, Erő), **Tipheret** (Szépség), **Netzah** (Győzelem), **Hod** (Dicsőség, Ragyogás), **Yesod** (Alapítás) és **Malkhuth** (Királyság).

Az ősfény, az **Ain Soph Aur** megnyilvánulásának révén kapcsolatok jönnek létre az egyes szférák között, ezek az **Ösvények**, amikre rávetíthetők a héber ábécé betűi és a tarot 22 nagy arkánuma. Az utakat összekötő **Lángoló Kard** ösvénye nem más, mint a **Bölcsesség Kígyója**, az adeptusok ősi szimbóluma. A **Keter**-ből lefelé cikázó villám, az isteni ego összesűrítése, azaz az ősakarat, a felfelé haladó spirál az ember visszatérésének útja, vagyis a fa megmászása.

Az **Életfa** ábrázolások legtöbbször vonalas **Életfa**, azonban találkozhatunk három oszloppal kiegészített ábrával is. A koncentrikus körökben ábrázolt fa bentről kifelé és kintől befelé is érzékelteti a szefirák keletkezését. Az "igazi" fa azonban többdimenziós, bonyolult alakzat, melynek megértéséhez szükséges az analógiák magasabb szintű ismerete.

A **cim-cum** elnevezésű folyamat, vagyis egy állandó lüktetés, összehúzódás és kitágulás révén jönnek létre az egyes szférák. A **Keter**-ből, a **Középső** oszlop alapjából az ősakarat megnyilvánulása teremti a jobb oldali oszlopot, ami a **Kegyelem** oszlopa, melynek első szférája a **Chokmah**, majd a teremtés következő stádiumában létrejön a bal oldali oszlop, a **Szigorúság** oszlopa. Ennek első szefirája a **Binah**.

A felső három szefira neve Felségesek (**Keter**, **Chokmah**, **Binah**). Itt élnek **Isten** trónusának tartói, a **seraph-ok**, a **hayoth-ok** és az **ophanim-ok**. Innen szállhat alá **Isten trónusa**, mint **merkabah**, azaz **Isten trónszekere**. A **Felségesek** alatt található a **Teremtés Hét Napja** (**Chesed**, **Geburah**, **Tipheret**, **Netzah**, **Hod**, **Yesod** és **Malkhuth**).

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

Daniel Tarr:

A kabbala története

III. rész

A hét szféra a **hekhaloth**, a hét mennyei csarnok. A hetedik ég elnevezése **Araboth** (Trón) és uralkodója a **Messiás**. **Araboth**-ban a trón lábai a középső oszlopból kiinduló négy fénycsóva, vagy a négy lény Ezékiel látomásában. Ők hordozzák a **merkabah**-t, ami alászállásakor mindig más és más alakot ölthet. A hatodik ég ura Mózes. Itt a négy **hayoth** mint **Raphael** (Isten gyógyítása), **Michael** (Ki olyan, mint Isten), **Gabriel** (Isten férfija) és **Uriel** (Sötét fény) arkangyal nyilvánul meg. **Michael** a szikra és a tűz angyala, **Gabriel** a víz elem angyala, **Raphael** a levegő angyala, **Uriel** vagy **Auriel** a föld elem angyala. Őket nevezik Istenhez hű angyaloknak. A négy **cherub** közül hármat állati külsővel ábrázolnak. Jelképük a fix asztrológiai jegyek, azaz a **Bika** (Bika), az **Oroszlán** (Oroszlán), a **Skorpió** (Sas) és a **Vízöntő** (Ember). Az ötödik világ uralkodója **Ábrahám**. Ebben a palotában a négy lény lángoló sugarai kereket alkotnak. A negyedik világ ura **Izsák**, a harmadiké **Jákob**, a másodiké **József** és az első **Dávid**. Az első ég lényei által látható **Isteni Fény** a **lebanah**, egy holdfényszerű ragyogás.

A **Felségesek és a Teremtés Hét Napja** együtt a **tíz szefira**, melyek fraktálszerűen újabb fákat tartalmaznak, és azok szefiráiban is felfedezhető egy-egy **Életfa**. Amit mi alap **Életfának** veszünk, az is csak egy nagyobb **szefira** része. Ezek az egyre mélyebb és magasabb szintű rétegek végtelen számúak.

Néhány ábrázoláson egymás felett és alatt elhelyezkedő fákat láthatunk, melyek még mélyebb értelmezéssel szolgálnak a világ megismerésének folyamatában. **Jákob Lajtorjája** négy egymás felett álló **Életfából** áll, melyeket vörös, bordó, kék és fehér színnel szoktak ábrázolni. Ennek a fának öt "**kertjét**", rétegét különítik el.

Egy másik felosztás szerint a **Fa** négy világa, fentről lefelé, az **Atziluth** (kisugárzás vagy gyökér), a **Briah** (teremtés vagy törzs), a **Yetzirah** (formaöltés vagy ágak) és az **Asiah** (cselekvés vagy gyümölcs).

A középkori alkímisták az **Élet Fáját** három részre tagolták. Az állati lélek a **Nefes** (Yesod), a középső lélek a **Ruach** (Hod, Netzah, Tipheret, Geburah, Chesed) és a spirituális lélek a **Neschamah** (Binah, Chokmah, Keter).

A mai mágusok a test, lélek, szellem hármasságát különítik el. Ebben a rendszerben a **Nefes** az állati ösztönök, a test és az alsó asztrális régiók, a **Ruach** a magasabb asztrális-mentális test, vagyis a lélek, a **Neschamah** pedig a magasabb rendű spirituális én, azaz a szellem megfelelője.

TALMUDI FOGALMAK V. RÉSZ

חכם

28. Cháchám – Szó szerint: bölcs. A Talmudban így nevezik a **Tórában, a Misnában és a Gemarában** járatos tudóst. Szűkebb értelemben ez a kifejezés a felavatott tudóst jelenti, aki megkapta a **szmichát zkénim**-et, míg aki nem, azt egyszerűen **tálmidnak**, diáknak nevezték. A későbbi nemzedékekben a tudósok **tálmidé cháchámim-nak** tartották magukat – azaz a bölcsök diákjainak – és ma is így nevezik őket.

חכמים עשו חיזוק לדבריהם

29. Cháchámim ászu chizuk lödivréhem – Szó szerint: a Bölcsök megerősítették szavaikat. Háláchikus érvelés. A Bölcsök sok esetben újra és újra megerősítették az általuk elrendelt tilalmakat és szokásokat annak érdekében, hogy ezeket ne vegyék félvállról. Bizonyos esetekben a rabbinikus rendeleteket sokkal szigorúbban vették, mint a **Tóra** törvényeit.

חציצה

30. Chácicá – Szó szerint: Elválasztó, közbülső dolog. Ezt a fogalmat többek között a következő esetekben alkalmazzák: **1. A mikvé-ben**, a rituális fürdőben való megmerülésre vonatkozóan (**tvilá**): sem a megmerülő személy, sem a megmerített edény esetében nem lehet olyan dolog vagy anyag a személyen vagy a tárgyon, ami a személy, illetve a tárgy és a **mikve** vize közé kerül. Amennyiben ilyen dolog vagy anyag közéjük kerül, a megmerítkezés, illetve megmerítés érvénytelen. A háláchikus források különféle mértékeket említenek meg a dolog vagy anyag nagyságára vonatkozóan, amely a **Tóra** és a rabbinikus törvények szerint a megmerítkezést, illetve a megmerítést érvénytelenné teszi. **2. A jeruzsalemi Szentélyben** folyó papi szolgálatra vonatkozóan: a pap szolgálata érvénytelen, amennyiben bármely idegen anyag kerül személye és az általa viselt papi öltözék közé, lábai és a Templom padlózata közé, illetve kezei és az áldozat bemutatásakor kezében tartott edények közé. **3. A rituális tisztátalanságra vonatkozóan**, lásd: **Nötilát jádájim** (pl., ha valaki piszkos kézzel végzi a rituális kézleöntést).

חצי נזק

31. Cháci nezek – Fele kártérítés. Bölcsseink szerint annak az ökörnek vagy más állatnak a tulajdonosa, mely korábban nem okozott rosszindulatú kárt (**lásd: Tám; Muád**), az állat által más állatnak vagy embernek közvetlenül okozott kárnak csak a felét köteles megfizetni. Bölcsseink azt is megvitatták, hogy a fele kártérítés megfizetésének oka az volt-e, hogy a tulajdonosnak a teljes összeget meg kellett volna fizetnie, de a **Tóra** csökkentette kötelezettségét, vagy pedig az, hogy nem kellett volna büntetést fizetnie, de a **Tóra** arra kötelezte őt, hogy ezt az összeget bírságként megfizesse (**knász**).

Annak az állatnak a tulajdonosa, mely közvetve károsította meg más tulajdonát azáltal, hogy jószágá földgöröngyöket vagy kavicsokat rúgott felé miközben rendes napi útján haladt (**lásd: Crorot**) szintén meg kell, hogy fizesse az okozott kár felét. Ez a Mózesnek átadott szóbeli hagyomány része (**háláchá lömose miszináj**), és bölcsseink egyetértettek abban, hogy ez a csökkentett felelősség és nem a bírság esete.

La Guardia, New York legjobb polgármestere I. rész

Aki járt már New Yorkban és onnan tovább kívánt utazni, ismerősen cseng a La Guardia repülőtér neve. Az Egyenlőség 1933. november 18-i számában lehetett olvasni az alábbi írást:

A Pesti Chevra Kadisa rákoskeresztúri temetőjében egy sírkő (28. parcella, 9. sor, 1.sz.) áll a sokezer között, melyen ez a felírás van:

IRENE LÁ GUARDIA 1859-1915

A Pesti Chevra Kadisa temetői évkönyvében pedig azt olvassuk erről a halott zsidó asszonyról, hogy trieszti születésű volt, Mátyásföldön halt meg a világháború alatt, onnan temették a rákoskeresztúri zsidó temetőbe. A Chevra Kadisa jegyzőkönyve szerint két fia és egy leánya maradt: **La Guardia Fiorello** New-yorki ügyvéd, **La Guardia Ricardo** New yorki kishivatalnok és **La Guardia Gemma**, aki **Glück Hermann** budapesti banktisztviselő felesége. **La Guardia Fiorellót** e héten választották meg **New York** város polgármesterévé óriási választási küzdelem után (**1934. január 1 és 1945. december 31 között volt polgármester**).

Szemközt ülünk **Glück Hermannal**, az új polgármester sógorával, nagymező utcai lakásán. **Glück Hermann** a **Hitelbank** német, angol, francia, olasz levelezője és felesége nővére az új **New yorki** polgármesternek. És **Glück Hermann** ezeket mondja sógoráról és a zsidósághoz való viszonyáról. **A La Guardia-család** spanyol eredetű. Később **Olaszországba költöztek**. A jelenlegi polgármester édes apja **Olaszországból** vándorolt ki Amerikába, ahol ismert zeneszerző és katonai karmester lett.

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

La Guardia, New York legjobb polgármestere I. rész

Egyszer **Triesztben** töltötte szabadságát és ott megismerkedett egy trieszti zsidó polgári családnak szép leányával, **Cohen Irénnel**, akit **La Guardia** feleségül vett. Csak polgári házasságot kötöttek, mert **Cohen Irén** megmaradt zsidó asszonynak. A házasság után Amerikába költöztek és itt született három gyermekük, mind a hárman protestánsok lettek. — A **három La Guardia testvér** — folytatja érdekes elbeszélését **Glück Hermann** —, a protestáns vallásban nevelkedett ugyan, de édesapjuk megtanította őket héber imákra is, hogy ezzel zsidó feleségének kedveskedjen.

Az új **New-yorki** polgármester igazi **self made man**. Már húszéves korában **Amerika** fiumei konzulja volt. Azután jogi pályára lépett, ügyvéd lett, majd alpolgármester és New York egyik képviselője. — A második gyermek, **Gemma Budapesten** ment férjhez **Glück Hermanhoz**, aki a **Magyar Általános Hitelbank** többnyelvű levelezője, **Gemma** önként áttért a zsidó hitre és vallásos életétől. — **La Guardia** polgármester édesanyja leányánál és vejénél lakott **Budapesten**, illetve **Mátyásföldön**. A világháborúban halt meg és mint igaz zsidó érzésű asszonyt temették el a rákoskeresztúri temetőben **1915 október havában**.

Az új polgármesterről, sógoráról ezeket mondja **Glück Hermann**: — Sógorom **La Guardia, New York** egyik legnépszerűbb embere. Nagy tömegek állnak mögötte és különösen a szegény néposztályok istenítik ilyen „szegény” kerületet képviselt a **Fehér Házban** mostanáig. Állandó összeköttetést tart fenn velünk, zsidó édesanyját pedig, aki itt van eltemetve, rajongásig szerette. " **A legjobb zsidó asszony az én édesanyám**" mondta mindig. A **New-yorki** polgármester különben kitűnően beszél **jiddisül** és az amerikai zsidóságnak igaz és őszinte barátja. „**A zsidó tömegek mind rászavaztak a választáson.**”

A **Pesti Izr. Szentegylet** a következő átiratot intézte az új New-yorki polgármesterhez: "**Mélyen tisztelt Polgármester Úr! Abból az alkalomból, hogy New-York város közönsége önt fejévé és polgármesterévé választotta, méltóztatsék megengedni, hogy a távol Magyarországnak fővárosából, Budapestről, a kegyelet és jótékonyág szolgálatában álló testületünk, a Pesti Chevra Kadisa Szentegylet elöljárósága mély tisztelettel és igaz újra becsüléssel köszöntse. Jogcímet e köszöntéshez abból merítünk, hogy Polgármester Úr boldogult emlékének édesanyja, La Guardia Achillesné született Coen Irén úrnő, aki 1915 október hó 21-én halt meg (56 éves korában), a mi temetőnkben alussza örök álmát és a mi kegyeletünk őrökdi sírja felett. Ez a kötelék az, amely Polgármester Urat a mi hazánkhoz és a mi fővárosunkhoz köti és e kötelék a legbensőbb és a legdrágább mindazok között, amelyek halandó embert egy Földhöz, egy országhoz fűzhetnek. Amikor az Ön munkájához sok sikert, dicsőséget és eredményt kívánunk, arra kérjük: szenteljen közérdekű nagy hivatása közben egy-egy gondolatot a mi hazánkhoz, Magyarországnak is, melynek áldott földjében az ön boldogult emlékének édesanyja örök álmát alussza. Fogadja egyébiránt mélyen tisztelt Polgármester Úr mély tiszteletünk és kiváló nagybecsülésünk őszinte nyilvánítását".**

Budapest, 1933. november 15.

Pesti Chevra Kadisa Izraelita Szentegylet: Dr. Endrét Henrik igazgató-főtitkár, Kramer Miksa elnök.

Forrás: Dr. Goldberger Tamás

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

ב"ה

2023. AUGUSZTUS HAVI IMAREND

1.	kedd		7,00	19,00	14.	
2.	szerda		7,00	19,00	15.	
3.	csütörtök		7,00	19,00	16.	
4.	péntek		7,00	19,00	17.	
5.	szombat	ÉKEV	vége: 21:06	8,00	20,30	18.
6.	vasárnap		8,00	19,00	19.	
7.	hétfő		7,00	19,00	20.	
8.	kedd		7,00	19,00	21.	
9.	szerda		7,00	19,00	22.	
10.	csütörtök		7,00	19,00	23.	
11.	péntek		7,00	19,00	24.	
12.	szombat	RÖÉ	vége: 20:54	8,00	20,15	25.
		Újhold hirdetés				
13.	vasárnap		8,00	19,00	26.	
14.	hétfő		7,00	19,00	27.	
15.	kedd		7,00	19,00	28.	
16.	szerda	JAJM KIPPUR KOTAJN	7,00	19,00	29.	
17.	csütörtök	Újhold 1.	7,00	19,00	30.	
18.	péntek	Újhold 2.	7,00	19,00	1.	
19.	szombat	SOFTIM	vége: 20:40	8,00	20,00	2.
20.	vasárnap		8,00	19,00	3.	
21.	hétfő		7,00	19,00	4.	
22.	kedd		7,00	19,00	5.	
23.	szerda		7,00	19,00	6.	
24.	csütörtök		7,00	19,00	7.	
25.	péntek		7,00	19,00	8.	
26.	szombat	KI TÉCÉ	vége: 20:26	8,00	19,45	9.
27.	vasárnap		8,00	19,00	10.	
28.	hétfő		7,00	19,00	11.	
29.	kedd		7,00	19,00	12.	
30.	szerda		7,00	19,00	13.	
31.	csütörtök		7,00	19,00	14.	

Á

V

H

Ó

N

A

P

E

L

U

L

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

Ismeretlen zsidók nyomában XLII. Pesti Barnabás

Pesti Barnabás (Getzler József, Sátoraljaújhely, 1920. október 4. – Sopronkőhida 1944. december 24.) vegyészmérnök, az illegális magyar kommunista mozgalom tagja, a nyilas diktatúra áldozata.

Getzler József néven született. Apjának rőfösüzlete volt **Sátoraljaújhelyen**, de korán meghalt, így édesanyja **Miskolcra** költözött saját apjához, aki zsidó vallását gyakorló ember volt, és szeszfőzdét vezetett.

Miután ők is meghaltak, nyolcéves korától **Paula** nővére és annak férje, **Vincze Oszkár** banktisztviselő nevelték. Utóbbi az **MSZDP** tagja volt, és **1919-es** vörös katona múlttal rendelkezett. A középiskolát a miskolci **Hunfalvy János** reálgimnáziumban végezte, ahol jeles tanuló volt, és jól megtanult franciául is. **1938-ban** érettségizett.

Vegyészmérnöknek készült, de mivel zsidó származása miatt a numerus clausus törvény kevesebb esélyt hagyott számára magyarországi egyetemen tovább tanulni, **1938-ban** a franciaországi **Toulouse-ban** kezdte meg tanulmányait. Egyetemistaként két magyar diáktársával, **Honti Györggyel** és **Gazdag Ervinnel** együtt lakott. **1941-ben** szerezte

meg a vegyészmérnöki diplomát.

1940-ben Poll Júlián keresztült került kapcsolatba a francia kommunista mozgalommal, amelynek tagjai gyűjtést szerveztek a **Franciaországba** internált spanyolországi internacionalisták számára. **1941-ben** tagja lett a Francia Kommunista Pártnak, és bekapcsolódott a titkos munkába is. Élelmiszerjegyeket szerzett, és hamisított emigránsok számára, valamint Hitler-ellenes röpcédulákat terjesztett. Ez utóbbit úgy „**gépesítette**”, hogy a tekercsbe csavart cédulákat dróttal fogta össze, amelynek végét salétromsavba tette, és az egészet egy lépcsőházi ablakban helyezte el. Körülbelül 10-15 perc múlva a sav szétmarta a drótot, és a cédulák szétszóródtak az utcán.

1943 augusztusában érvényes vízummal, de kalandos úton hazatért **Magyarországra**, hogy itt folytassa az illegális kommunista szervezőmunkát. Megszerezte egy időközben elhunyt miskolci osztálytársa, **Fächer Barnabás** okmányait, és azokat használta, úgy, hogy a **Fächer** nevet **Pestire** hamisította. Diplomáját is félretette, és segédmunkásként, „**Gergely György**” álnéven helyezkedett el a budapesti **Hungária Vegyipari Részvénytársaság** illatos úti telepén. **Szikra Sándor** és **Ságvári Endre** irányítása alatt kapcsolódott be a **Kommunisták Magyarországi Pártja** (akkori nevén **Béke-**

Ismeretlen zsidók nyomában XLII. Pesti Barnabás

párt) és a Kommunista Ifjómunkások Magyarországi Szövetsége illegális munkájába (röpcédulázás, illegális kiadványok terjesztése). Állítólag szabotázscselekményeket is végrehajtott munkahelyén, a vegyi üzemben.

Magyarország német megszállása (1944. március 19.) után a párt utasítására otthagya a vegyi gyárat, illegalitásba vonult, hogy aktívan működhessen az ellenállási mozgalomban.

Egy csepeli „akciógárdát” irányított, amelynek **Kreutz Róbert** és **Pataki István** is tagjai voltak. Röpiratokat terjesztettek, antifasiszta falfirkákat készítettek, és táblákat helyeztek el magasan húzódozó villanydrótokon. Pesti Barnabás találta föl a „**Ságvári-tekercest**”, amely abból állt, hogy több száz röpcédulát összetekercselt, lazán összekötött, majd villamos ütközőjére szerelte.

A villamos elindulásakor a tekercs kibomlott, és szétszórta a röpcédulákat. Azért nevezték „**Ságvári-tekercsnek**”, mert az így terjesztett cédulák elsőként **Ságvári Endre** megölését adták hírül. Emellett **Pesti** foglalkozott hamis igazolványok készítésével és élelmiszerjegyek beszerzésével is. Mindebben társa volt akkori menyasszonya, **Izrael Sára**, akivel **1944. szeptember 13-ig** tartották a kapcsolatot.

1944 ősztől **Pesti Barnabás** feladatává vált fegyverek és lőszer beszerzése is. Bár nincs nyoma annak, hogy maga bekapcsolódott volna fegyveres akciókba, de az általa irányított „akciógárdák” több nyilasházat (**Thököly úti, Röck Szilárd utcai, Tisza Kálmán utcai**) és nyilas gyűlést is megtámadtak.

A nyilas hatóságoknak **1944. november 23-án** sikerült elfogniuk és letartóztatniuk **Pataki Istvánt** és **Kreutz Róbertet**, majd nem sokkal később **Pesti Barnabást** is. A **Margit körüti** gyűjtőfogházba vitték, és súlyosan megkínozták őket. **December 12-én** onnan a politikai foglyokat busszal a sopronkőhidai fegyházba szállították, majd a nyilas hadbíróóság is oda tette át székhelyét, és megkezdték a halálos ítéletek sorozatgyártását.

December 22-én került sor **Dominiki András** hadbíró őrnagy vezetésével **Pesti Barnabás, Pataki István, Kreutz Róbert, Berecz (Braun) Bertalan** és **Szikra Sándorné Lőrinczi Auguszt**a ügyének tárgyalására. Közülük az első hármat kötél általi halálra ítélték, amit másnap kegyelemből golyó általi enyhítettek.

Az ítéleteket **1944. december 24-én** önként jelentkező katonák hajtották végre a fegyház udvarán. Ugyanazon a napon végezték ki **Sopronkőhidán Bajcsy-Zsilinszky Endrét** is.

Forrás: (wikipedia)

Walter Pietsch: HÁTÁM SZÓFERTŐL - THEODOR HERZLIG bef. rész

Az ortodoxia és a korai cionizmus viszonya a XIX. századi Magyar Királyságban.

Natonek bemutatta a **Jakir Giron** főrabbihoz szóló ajánlólevelét, mire a főrabbi őt és a hitközség előjáróit **Fuad** pasához, a nagyvezírhez küldte. **Fuad** pasa barátságosan fogadta **Natoneket**, aki egy petíciót nyújtott át neki, valamint az **Izrael Népének Előjáróitól**, illetve a bécsi török követtől kapott levelet. Miután a nagyvezír elolvasta a petíciót, barátságosan válaszolt **Natoneknek**: „**Biztos vagyok benne, hogy urunk, a szultán teljesíti kérésüket, s a birodalom tanácsosai meglátják, mit tehetnek. Néhány napon belül választ kapnak urunktól, a szultántól...**”

Natonek konstantinápolyi tartózkodása alatt tört ki a krétai felkelés, amely természetesen magára vonta a török kormány minden figyelmét. Esetleg az is világos lett a török tárgyalópartnerek előtt, hogy **Natonek** nem rendelkezik elegendő pénzzel ahhoz, hogy kompenzációt nyújtson az esetleges török engedményekért. Talán az sem maradt titok, hogy az **Alliance** is csak ímmel-ámmal küldte **Natoneket Konstantinápolyba**. Mindenesetre a megbeszélések konkrét eredmények nélkül értek véget. **Natonek** egész törökországi tartózkodása alatt rendkívül sok terhet vállalt magára, amelynek az eredménye végül a testi és lelki összeomlás lett. Háromhavi betegség után tért csak vissza **Komáromba**.

1872-ig semmilyen adatunk nincs arról, hogy **Natonek** bármilyen lépést is tett volna **Palesztina** ügyében. Ebben az évben **Komáromból Budapestre** költözött, itt adta ki német nyelvű folyóiratát **Das Einige Israel** címmel. Az újságból **1872** májusától kezdve hét szám jelent meg. A palesztinai telepítésen kívül a **Natonek** által írt cikkek legtöbbször homlokterében a magyarországi zsidóságon belüli szakadás miatt érzett aggodalom állt. Ez a szakadás a kudarcba fulladt **1868-as** zsidó kongresszus után mélyült el, és **Natoneket** ennek a helyzetnek a megoldása foglalkoztatta. Többször is kifejtette régi nézetét, amely szerint nem a segélyakciók, hanem csak **Palesztina** kolonizációja, a nemzeti gondolat és a héber nyelv ápolása hozhatja el a sürgető problémák megoldását. Ám a folyóirat alig másfél havi fennállás után megszűnt. **Natonek** anyagi forrásai és pénzügyi tartalékjai szemlátomást kimerültek. Életrajzírója, **Frenkel Bernát** hírt ad arról, hogy **Natonek** egészen **1893-ban** bekövetkezett haláláig cikkek egész sorát publikálta álneven a, **Ha-Maggid** hasábjain. Vélhetően mélységes rezignációval töltötte el a magyarországi helyzetet, amely nem kedvezett egy olyan gondolatnak, amely ultraortodoxiától és neologizmustól függetlenül egy vallási alapú, széles zsidó nemzeti mozgalomban gondolkodott. **Josef Natonek** koncepciója és akciói közvetlen sikertelenségük ellenére is hordoznak bizonyos történelmi jelentőséget. Különösen érdemes

Walter Pietsch: HÁTÁM SZÓFERTŐL - THEODOR HERZLIG bef. rész

Az ortodoxia és a korai cionizmus viszonya a XIX. századi Magyar Királyságban.

kiemelni a **Natonek** és **Herzl** legfontosabb gondolatai és cselekedetei közti párhuzamosságot. Az is közös bennük, hogy terveiknek először irodalmi formában adtak hangot. **Herzl és Natonek** egyaránt meg volt győződve arról, hogy a zsidóság nem a filantrópia, hanem a politika eszközeivel szerezheti meg **Palesztinát**. Mindketten elutaztak **Konstantinápolyba**, hogy a szultán segítségével próbálják meg elérni a **Palesztina-kérdés** megoldását.

Ám a **Herzl és Natonek** közti különbségek legalább ugyanannyira nyilvánvalók, mint a hasonlóságok. **Natonek** elhatárolta ugyan magát az ultraortodoxiától, ám minden tekintetben az ortodox zsidóság talaján állt. Akárcsak **Hátám Szófér és Josef Schlesinger**, ő sem a zsidó emancipáció és asszimiláció kudarcra miatt érzett csalódás felől érkezett a zsidó nemzeti gondolathoz, valamint a **Palesztinába** való visszatérés ötletéhez. Éppen ellenkezőleg: **Natonek** tartott az asszimiláció és az emancipáció esetleges sikerétől, sőt mindkettőben halálos veszedelmet látott a zsidóságra nézve. A cionizmus más előfutárjától eltérően itt nem poszt-, hanem preemancipációs akciókról, illetve reakciókról van szó. **Sem Schlesinger**, sem pedig **Natonek** nem talált széles bázisra **Magyarországon**, mivel itt **1868** után mind az ortodox, mint a neológ blokk megerősödött. **Akiva Josef Schlesinger Palesztinába** ment, hogy visszavonuljon múltba merengő utópiájába, **Josef Natoneknek** pedig csak a fizikai és a lelki kimerültség meg a nyomában járó rezignáció maradt.

A magyar ortodoxia mégis hozzájárult valamivel a cionizmus fejlődéséhez, ez pedig a gondolkodás radikalizmusa és a zsidóság népként történő világos elismerése volt. A zsidó nemzeti öntudat magyarországi ortodox formája mintegy a magyar nemzeti mozgalom kölcsönhatásaként fogható fel, legalábbis felfedezhetőek mindkét nemzeti tudat kialakulásának folyamatában bizonyos hasonlóságok. Párhuzamos gondolatok, egyidejűség, ellenséges fogadtatás. A fiatal **Herzlen** a múlt század hetvenes éveiben, azaz budapesti diákévei során az egyre erősödő magyar nemzeti öntudat legalább annyira mély nyomokat hagyott, mint ugyanezen időszak belső zsidó ellenségeskedései. És ez még akkor is valószínű, ha maga **Herzl** erről később nem beszélt.

A magyar ultraortodoxia, amelyet **Hátám Szófér** alapított, valamint **Herzl** szellemi szülőltté, a modern politikai cionizmus egyazon, a zsidóságot fenyegető veszélyre próbált megoldást találni. E veszély forrása a felvilágosodás, a szekularizáció és az európai nemzetállamok **XVIII-XIX. századi** megalakulása volt. Ennyiben létezik egyfajta belső feszültség, de egyfajta összekötő kapocs is **Hátám Szófér és Theodor Herzl** között. Ez a viszony él tovább az ortodoxia és a cionizmus közti, máig tartó konfliktusban.

Forrás: (mej)

RECEPT-TÁR

Libanyak leves

Az egyik kedvenc levesem, ami tökéletesen illik egy sábeszi vacsorához. Sokáig készül, de megéri rászánni az időt, mert mennyei finom.

Hozzávalók: 8 fő

2 kg libanyak

1 ek paradicsompüré

1 ½ szál sárgarépa (200 g/szál)

3 szál petrezselyemgyökér (100 g/szál)

1 db karalábé (300 g/db)

1 db zellergumó (500 g/db)

2 csokor petrezselyemzöld

1 db tv-paprika (100 g/db)

1 db paradicsom (90 g/db)

1 fej vöröshagyma (130 g/fej)

1 fej fokhagyma

5 cm friss gyömbér

1 db egész szerecsendió

0.25 db kelkáposzta

½ fej karfiol (5-6 rózsa)

200 g tisztított burgonya

1 ek egész fekete bors

1 ek só

200 g lúdgégetésza (csiga)

Elkészítés:

A libanyakleves elkészítéséhez a paradicsompürét egy tálban 1 ek vízzel felhígítjuk, majd lekenjük vele a sütőpapírral borított tepsire sorakoztatott libanyakat úgy, hogy mindenhol egyenletesen bevonja. 20 percre 200 fokra előmelegített sütőbe tesszük, hogy kissé megpiruljon.

Ehhez a mennyiségű alapanyaghoz 5 liter vizet engedünk a főzőedénybe, hagyjuk felforni, majd visszavesszük a lángot, hogy végig gyöngyöző állapotban maradjon.

A vöröshagymát héjastól kettévágjuk és forró, száraz serpenyőben megkaramellizáljuk a vágott felületeket. Fontos, hogy ne égjen meg, mert keserűbb lehet tőle a leves. A pirult hagymát a főzővízhez adjuk, beletesszük az egész, héjas fokhagymát, az egész borsot, a gyömbért és a szerecsendiót. Beletesszük az átpirult nyakat, és a tepsiben összegyűlt hús levét is beletesszük a levesalapba.

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

RECEPT-TÁR

Libanyak leves

Szükség szerint állíthatunk a főzőfokozaton, de ne hagyjuk felforni, egész idő alatt csak gyöngyöznie szabad.

Ekkor hozzáadhatjuk a zöldségeket, amit másfél óra elteltével óvatosan kiszedünk.

Ezután kóstoljuk, ízlés szerint sózzuk, ha szükséges, de vegyük figyelembe, hogy a még hátralévő 2-2,5 óra főzési idő alatt kb. 3 literre fog visszapárolódni a leves.

Végül óvatosan kiszedjük a főtt nyakat, és mikor már csak a kész leves maradt, hagyjuk fél órát, hogy teljesen leülepedjen.

Közben a tésztát bő sós vízben megfőzzük, leszűrjük és folyó víz alatt lehűtjük, majd egy tálba tesszük.

A levest óvatosan, hogy ne keveredjen fel, átmerjük egy másik edénybe, amiben majd szükség szerint visszamelegíthetjük a tálláshoz. A leves visszamaradt alját

leszűrjük – ehhez esetleg használhatunk kávéfilterpapírt.

A főtt libanyakról sok főtt húst tudunk majd könnyedén lefejteni, amit a zöldségekkel és a kifőzött tésztával tálalunk.

Elkészítési idő: 4,5 óra

Forrás: (streetkitchen)

Halálra ítélték a pittsburghi zsinagógában gyilkoló antiszemita ámokfutót

Egy szövetségi esküdtszék 63 vádpontban ítélte el Robert Bowerst, azt az ötvenéves férfit, aki 2018 októberében tizenegy hívőt lemészárolt egy pittsburghi zsinagógában. A döntés után halálbüntetésre terjesztették elő.

Ez az első szövetségi halálos ítélet, amelyet Joe Biden elnöksége alatt hoztak. Biden 2020-as kampányában ígéretet tett a halálbüntetés megszüntetésére. Az igazságügyi minisztérium moratóriumot rendelt el a szövetségi kivégzésekre, és több száz olyan új ügyben, ahol a halálbüntetést alkalmazni lehetne, elutasította annak engedélyezését. Bowers eljárása során a szövetségi ügyészek azonban azt mondták, hogy a halál a megfelelő büntetés az ő esetében, hivatkozva a főként idős áldozatainak kiszolgáltatottságára és arra, hogy gyűlöletből kiindulva egy vallási közösséget vett célba.

2018 október 27-én Bowers „halált a zsidókra” felkiáltással tört rá a a Tree of Life (Az élet fája) hitközség zsinagógájában tartózkodókra, majd egy AR-15-ös gépkarabéllyal válogatás nélkül löni kezdett mindenkire. Tizenegyen haltak meg, négy rendőr és az elkövető is megsérült a támadásban, amikor barikádot emelt maga köré. Végül egy golyót kapott, ezután adta fel magát.

Előbb tagadta a bűnösségét, a bírósági eljárás alatt azonban már elismerte tettét. Védői arra hivatkoztak, hogy szörnyű, traumákkal teli gyermekora volt és elhanyagolták. Azt is állították, hogy Bowers súlyos, kezeletlen mentális betegségben szenved és a gyilkosságot abból a téveszmés meggyőződésből követte el, hogy a zsidók segítenek a fehérek kiirtásában.

Bowers teherautósofőrként dolgozott, korábbi közösségi profilja alapján fanatikus antiszemita és összeesküvés-hívő, egyes – az alt-right és a szélsőjobb köreiből népszerű Gab közösségi oldalon közzétett – bejegyzései szerint a zsidókat a sátán gyermekeinek tartja, és hisz a zsidó világösszeesküvésben is. A támadás előtt néhány órával, egyik utolsó posztjában kikelt azok ellen a zsidó szervezettek ellen, amelyek menekülteket támogatnak. „Megszállókat akarnak az országba telepíteni. Nem ülhettek itt tétlen, miközben lemészárolják az embereiket. Bemegyek.” – írta.

Kritikusa volt Donald Trump elnöknek is, aki maga is antiszemita támadásnak minősítette a lövöldözést 2018-ban.

Az esküdtek egyhangúlag megállapították, hogy Bowers támadását a zsidók iránti gyűlölet motiválta, és hogy azért választotta az Élet fáját, amely az az Egyesült Államok egyik legnagyobb és legtörténelmibb zsidó közösségében található, hogy „maximalizálhassa a pusztítást, felerősíthesse a bűncselekményeivel okozott kárt, és félelmet kelthessen a helyi, nemzeti és nemzetközi zsidó közösségekben”. Azt is megállapították, hogy Bowers nem tanúsított megbánást.

Az áldozatok családtagjai közül a legtöbben meglepődéssel fogadták az esküdtszék halálos ítéletét. Néhányan közülük azonban ellenvéleményt fogalmaztak meg. „Sok tagunk jobban szeretné, ha a lövöldöző élete hátralévő részét börtönben töltené, és nem gondoljuk, hogy bosszút kellene állnunk rajta, vagy azt, hogy a halála „kárpótolna” az „elvesztett életéért” - áll Stephen Cohen és Barbara Caplan, a támadásban három tagját elvesztett New Light Congregation társelnökeinek nyilatkozatában.

Forrás: (444)

Izraeli régészek Jeruzsálem babiloni ostroma során megsemmisült épületet tártak fel

Júdea Királysága megpróbált lázadást indítani a babiloni megszállók ellen, ezért Neo-Babilon királya II. Nabukodonozor elrendelte, hogy Jeruzsálemet semmisítsék meg.

Egy július 22-én közzétett jelentés szerint izraeli régészek olyan épületet tártak fel, amelyet Jeruzsálem babiloni ostroma során i.e. 586-ban tűz pusztított el. Az eredményeket a lektorált **Journal of Archaeological Science** című folyóiratban tették közzé.

A kutatók által „100-as háznak” nevezett, elszenesedett épület maradványait különféle elemzések vetették alá, hogy megértsék, hogyan keletkezett a tűz, és hogyan haladt át a szerkezeten.

A 100-as épület egykor egy nagy, kétszintes ház volt, amely egy magasrangú jeruzsálemi személyé lehetett az ókori város délkeleti részén. Egy parkoló alatt fedezték fel.

Jeruzsálem elpusztítása és a 100. épület: „Az épület törmelékében található bizonyítékok nem hagytak kétséget a tűz jelenlétét illetően” – írták a régészek. „Nem volt látható jele annak, hogy szándékos vagy véletlen volt-e, és ha szándékos, akkor honnan és hogyan terjedt a tűz.”

A kutatók FITR spektrometriai tesztekkel és archeomágneses elemzéssel próbálták megfejtetni, hogy szándékos volt-e a tűz, írja a **jpost**.

A kutatók gyűjtáspont után kutattak az épületben, amely lehetővé tenné számukra, hogy nyomon kövessék a tűz terjedését az épületen keresztül. Ezért megmérték a cserépszilánkok és a törött padlólemezek mágneses jeleit. Ezen a vizsgálati vonalon keresztül a kutatók feltárták, hogy a tűz az épület legfelső emeletén keletkezett, mivel az alsó szinten voltak olyan helyiségek, amelyeket a tűz nem ért el. Ez azt jelentette, hogy a tűz valószínűleg heves volt, de gyorsan kialudt.

„Az elszenesedett maradványok széles körben elterjedt jelenléte szándékos tűz pusztításra utalnak, amely a felső és az alsó emeleten több helyen is meggyulladt, és a hő hatására az alsó emelet mennyezete megégett” – magyarázták a régészek. A tűz terjedése és az épület gyors összeomlása azt jelzi, hogy a rombolók nagy erőfeszítéseket tettek az épület teljes lebontása és használaton kívül helyezése érdekében.

Mint korábban említettük, az épület mérete arra utal, hogy egykor a társadalom magasrangú tagjái lehetett. A kutatók szerint nagy a valószínűsége annak, hogy az épületet a helyiek megfélemlítése céljából gyűjtötták fel, ami gyakori volt a város 30 hónapos ostroma idején. Júdea Királysága megpróbált lázadást indítani a babiloni megszállók ellen, ezért Neo-Babilon királya II. Nabukodonozor elrendelte, hogy Jeruzsálemet semmisítsék meg.

A 100-as épület jelentősége: A tanulmány által összegyűjtött információk jelentős értékkel bírnak a Tóra vagy az Ószövetség követői számára is, mivel ez Jeruzsálem és az Első Templom lerombolásának időszakából származó lelet. **„A tűz mikroszkopikus maradványainak elemzése rendkívül sokat fejlődött az elmúlt években, lehetővé téve a régészek számára, hogy új kérdéseket vizsgáljanak meg a pusztítási események intenzitásával és a pusztító rétegek keletkezésének körülményeivel kapcsolatban” – írták a régészek.**

Forrás: (akibic)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ה"ב

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

VALAMIRE ÉRTÉKELÉS	A POÉN 1. RÉSZÉ	RÉSZESÜL	KUNYHÓT LEFED PÁROS CSELI		A VÉGÉN VANI BÉRBŐL ELVESZ	FOLYÓ SODRÁSA	LESZÁRMAZOTT															
TESLA, RÖVIDEN VULKÁNI KRÁTER			LEVÉLSZÓNYEG MOBIL-ÜZENET																			
KISSÉ KÖPCÖSI!																						
RÉSZÉRE, RÖVIDEN		IHATNÉK ATHÉNI LEVEGŐ!																				
NAMÍBIA NOB-JELE BOKROT NYÍRÓ				HOLLAND AUTÓK JELZÉSE STRÁZSA			TÉLI SPORT-ESZKÖZ	FOGGAL TEPŐ		HÁZ ELEJE! A PARKOLÓ JELE	SZAKADT KAFTÁNI	RÓMAI 500-AS ÁNIZSOS PÁLINKA									DÉLCEG TERMETŰ	
					ÁRKOT KÉSZÍT TULAJDONTÍPUS			A POÉN 2. RÉSZÉ ÚJSÁG SZÉLEI!														N
KÖZÉPEN ÖNT! EGER HATÁRAI!			A TETEJÉRE TŰZ REPŰLŐGÉP-TÍPUS								VÁJAT KEMENCÉT TAPASZT											
VÍZBEN ÁLLI		HASALJI PRÉM ZENÉBEN: LASSAN				EDÉNY-TARTÓ RŰD FORMAI						CSEKÉLY REÁLIS, HITELES										
GYORSAN PÁROLOG								AFRIKAI MAJOM KÉPZELT ŰRLÉNY														
RÉSZLETESEN KIFEJT							ÍRÓ (FERENC) MESEHŐS MESTERI!						CSOPORT TAGJA! TISZTELT, RÖVIDEN									
A BRÓM VEGYJELE			ÓPAPA PÁRJA! A HÁZINÉNI LAKÓJA						FÁT NEMESÍT TÁRSASVACSORA													KÖRCIKKI KÖZBEIKTAT
TÖRÖK TISZT VOLT				PÉLDÁUL A LIM-LÓM SZÉL-OLDAL									GÖMBÖC BELSEJE! BÉKÉS, MEGHITT									
ROCK AND ...; ZENE ÉS TÁNC					BETŰ, KIEJTVE VUK ELSŐ ÁLDOZATA					SZEDI A LÁBÁT BAR, RÖVIDEN												
VÁD ELEMEI		HUSÁNG LUSTA, HENYE				TÁRSASKÖR BŐRSZALAG						AZ EGYIK VILÁGTÁJ TUDOMÁNYÁG										
NEVET-TETŐ							NINCS NÉLKŰLE HÓNAP! KÍMÉLŐ				BIRKÓZÓ (ANDRÁS) Ó (HA NŐ), ANGOLUL											
BÁTOR-KODIK KIPATTANÓ (RÜGY)				LEXIKA ÜLŐHELY RÉSZEI																		
					SZAPORODÓ (HAL) AMPER, RÖVIDEN					NÉMET VÁROS NEWTON, RÖVIDEN												
FARAD, RÖVIDEN	N																					k ?

IMAI DŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2023. Aug. 04. – 2023. Aug. 11.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
04. péntek	7:00	19:00
05. szombat	8:00	20:30
06. vasárnap	8:00	19:00
07. hétfő	7:00	19:00
08. kedd	7:00	19:00
09. szerda	7:00	19:00
10. csütörtök	7:00	19:00
11. péntek	7:00	19:00

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
04. péntek	19:56	05. szombat	21:06
11. péntek	19:45	12. szombat	20:54

POÉN SAROK

A pityókás ács fűrészelés közben véletlenül levágja a saját fülét, ami lepottyan az utcára. Arra jön egy járókelő, aki észreveszi a véres húscsacfatot.

- Ez a magaté? - kiabál fel az ácsnak.
- Nem. Az enyém mögött volt egy ceruza is...

Események

Kilénk több tagja is szabadságra, nyaralásra ment, rokonokkal barátokkal. Kívánunk nekik jó pihenést kellemes időtöltést. Nyaralás után várjuk vissza zsinagógánkba mindenkit újult erővel.

Ámoriták - "értelmezők", "tolmácsok":

Mintegy 3000 törvénytudó az i.sz. 3-5. sz-ban, akik folytatták a tánnaiták munkáját, értelmezték azok megállapításait, megvitatták, aramaus nyelvre fordították.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilénk tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt augusztus 09.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuváros utcai Templomkörzet
Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084
Nagy Fuváros utca 4.
Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com
<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor
Szerkesztő: Streit Gábor